

Regeringskansliet
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
n.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss om Bättre förutsättningar inom djurens hälso- och sjukvård (SOU 2022:58)

Er beteckning: N2022/02083

Sammanfattning

Länsstyrelsen anser sammanfattningsvis att utredningen föreslår en rad bra åtgärder för att få en hållbar och långsiktigt välfungerande hälso- och sjukvård för djur. Vi har valt att lämna synpunkter på följande överväganden och förslag.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att Jordbruksverket fortsatt ska säkerställa tillgången till veterinärer vid utbrott av smittsamma sjukdomar, att organisationen till grunden ska bestå av statligt anställda veterinärer. Med hänsyn till djurskyddet avstyrker vi dock förslaget som innebär att Distriktsveterinärerna inte ska finnas tillgängliga för klinisk vård och behandling av akut sjuka djur nattetid.

Länsstyrelsen tillstyrker förslagen om att utöka antalet platser på veterinär- och djursjukskötprogrammen samt att djurvårdare ska kunna ingå i djurhälsopersonalen. Vi tillstyrker även förslaget att återinföra möjligheten för djurvårdare på nivå 3 att ansöka om legitimation som djursjukskötare under en begränsad period. Det måste dock i så fall säkerställas att de djurvårdare som legitimeras har en kompetens som motsvarar den treåriga högskoleutbildningen för djursjukskötare.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att tillsynen inom djurens hälso- och sjukvård ska kompletteras med verksamhetstillsyn, något som länsstyrelserna länge efterfrågat. Länsstyrelsen tillstyrker dock inte utredningens finansieringsberäkning för en kombinerad individ- och verksamhetstillsyn då vi anser att den är för lågt räknad och inte motsvarar behoven.

5 Det statliga åtagandet för veterinär service och smittskyddsberedskap

Det är sedan länge känt att det fattas såväl veterinärer som djursjukskötare i Sverige, bristen på behörig personal påverkar hela branschen. Intresset är lågt för att jobba med lantbrukets djur samt för att arbeta på obekvämlig arbetstid. Distriktsveterinärerna har svårt att möta

behovet av djursjukvård där de är etablerade. Situationen för Distriktsveterinärerna har för utredningen beskrivits som ohållbar.

Utredningen har inte utrett frågan om arbetsmiljöns påverkan när det gäller bristen på personal inom djurens hälso- och sjukvård. Länsstyrelsen menar dock att det behövs en sådan översyn då det framgått att det bland annat är arbetsmiljön som gör att personalen inte kan, vill eller orkar jobba kvar eller att de i värsta fall väljer att lämna sina yrken helt och hållet.

5.11 Hur ska det statliga åtagandet för veterinär service utformas?

Det framgår av betänkandet att antalet jourfall för Distriktsveterinärerna är få och att resurserna bör användas där de gör mest nytta, det vill säga dagtid fram till 23.00. Även om Länsstyrelsen har förståelse för att den rådande situationen måste lösas avstyrker vi utredningens förslag om att en digital beredskapstjänst skulle kunna ersätta behovet av klinisk akut veterinärvård nattetid. Länsstyrelsen menar att det kan vara riskfyllt att förlita sig på att privata aktörer ska ansluta sig till beredskapstjänsten, att de kommer vilja ta sig an akuta fall på jourtid. Det har ju också framgått att flera privata aktörer blivit tvungna att stänga ner sina verksamheter nattetid på grund av brist på personal.

Enligt djurskyddslagen ska djur skyddas mot onödigt lidande och sjukdom. Djurhållaren har en skyldighet att se till att ett sjukt eller skadat djur får vård. Att inte kunna få veterinär hjälp till ett akut skadat djur, ett sto med förlossningssvårigheter eller en ko med akut pares, felläge eller livmoderframfall, att i sådana fall inte kunna få smärtlindring eller annan behövlig vård och behandling till djuret och kanske bara ha avlivning som enda alternativ kan inte ses som djurskyddsmässigt godtagbart. Djurhållaren har i detta läge ingen hjälp av att ringa en rådgivningstjänst. Det finns tydliga risker med att vården fördröjs, sjukdomar och skador kan förvärras vilket leder till ytterligare lidande för djuren, något som i sin tur innebär påfrestning för djurhållaren både känslomässigt och ekonomiskt.

Länsstyrelsen avstyrker förslaget om en utökning av ViLA, att detta skulle kunna kompensera för bristen på veterinärvård under delar av dygnet. ViLA ska bara beviljas för vissa bestämda symptom och under vissa förutsättningar och ska inte användas som ersättning för veterinärbristen. Att öka möjligheten för djurhållare att ge läkemedel till djur som inte undersökts av veterinär är heller inte i linje med målet om en begränsad och säker läkemedelsanvändning och arbetet mot utveckling av antibiotikaresistens.

Länsstyrelsen anser att det behöver tydliggöras hur smittskyddsberedskapen ska upprätthållas om Distriktsveterinärerna inte ska vara tillgängliga nattetid. En detalj i detta sammanhang är att länens epizootiutrustning många gånger är placerad ute på distriktsveterinärstationerna. Ska denna utrustning inte vara åtkomlig på natten vid misstanke om epizooti?

Vad gäller det föreslagna pilotprojektet bör det, om det genomförs, analyseras ordentligt innan eventuella beslut tas om ändringar i lagstiftningen.

6 Behörighetsreglering inom djurens hälso- och sjukvård

6.8.1 Utredningens överväganden och förslag

Länsstyrelsen inser att det kan vara motiverat att återigen låta erfarna djurvårdare få möjligheten att bli legitimerade djursjukskötare, eller att de ska kunna ingå i djurhälsopersonalen som godkända djurvårdare för att undvika ytterligare undantagsregler och för att minska bristen på personal som får utföra vissa uppgifter. Det kan dock diskuteras om det blir så mycket tydligare för kunden, branschen och tillsynsmyndigheten om det ska finnas djurvårdare som inte ingår i djurhälsopersonalen och godkända djurvårdare som gör det.

Det är värt att notera att djurvårdarna i framtiden skulle vara den enda yrkeskategorin inom djurhälsopersonalen som inte är utbildad på högskolenivå. I det sammanhanget är Länsstyrelsen tveksam till om det räcker med enbart en examination för djurvårdare på nivå 3 för att få bli legitimerade djursjukskötare, detta med hänsyn tagen till att djursjukskötare har en treårig högskoleutbildning, något som djurvårdarna saknar.

7 Resursbehovet inom djurens hälso- och sjukvård

7.10.2 Utbildningsplatser på veterinär- och djursjukskötarutbildningarna

Länsstyrelsen instämmer med förslaget att utöka antalet platser på programmen för veterinärer och djursjukskötare. Mot bakgrund av den brist som idag råder på djurhälsopersonal ställer sig Länsstyrelsen dock frågande till om en ökning med 45 respektive 15 platser är tillräcklig. Troligen behövs många fler platser redan nu.

8 Tillsyn inom djurens hälso- och sjukvård

8.7.3 Vårdgivare inom djurens hälso- och sjukvård

Med begreppet vårdgivare ska enligt utredningens förslag bland annat avses statliga myndigheter som bedriver hälso- och sjukvård för djur. Verksamhetstillsynen bör om den införs omfatta verksamheter där djurhälsopersonal är anställd eller på annat sätt utövar verksamhet och som har rådighet över till exempel lämplig bemanning, eller om lokaler och utrustning är ändamålsenliga. Länsstyrelsen anser mot bakgrund av detta att det behöver tydliggöras på vilken nivå den operativa tillsynen ska utövas när det gäller Jordbruksverket som vårdgivare.

8.8 Finansiering av offentlig tillsyn

Det framgår av betänkandet att utredningen fått i uppdrag att med utgångspunkt i Statskontorets rapport – En förbättring av tillsynen inom djurens hälso- och sjukvård (2016:29), lämna förslag på hur ett system med verksamhetstillsyn inom djurens hälso- och sjukvård skulle kunna se ut. Den huvudsakliga slutsatsen i rapporten är att individtillsynen av djurhälsopersonalen är otillräcklig. I rapporten anges vidare att länsstyrelserna lägger små resurser på tillsynen, att de inte når upp till Jordbruksverkets allmänna råd om kontrollfrekvens samt att de lagt betydligt mindre resurser på kontrollen än vad de själva uppskattar skulle behövas.

Av betänkandet framgår vidare att verksamhetstillsyn indirekt innebär tillsyn över all personal som arbetar inom djurens hälso- och sjukvård hos vårdgivarna. Länsstyrelserna ska se till att verksamheterna sköts och organiseras så att personalen ges förutsättningar för en god och säker vård av djur, bemanning ska ses över och personal med rätt behörighet ska finnas på plats i tillräcklig mängd. Utredningen föreslår dessutom att även djurvårdare ska kunna ingå i djurhälsopersonalen, vilket medför en utökning av antalet tillsynsobjekt för länsstyrelserna på individnivå.

8.8.3 Utredningens överväganden och förslag – en finansieringsmodell som motsvarar behoven

Länsstyrelsen tillstyrker inte den föreslagna finansieringsberäkningen vad gäller den årliga kostnaden för en kombinerad individ- och verksamhetstillsyn då vi anser att den inte motsvarar de faktiska behoven.

I Stockholms län arbetar ett stort antal djurhälsopersonal och det finns många verksamheter att ha tillsyn över, några vårdgivare har fler än 100 anställda. Den betydligt större omfattningen av tillsynsansvaret som förslaget med en kombinerad individ- och verksamhetstillsyn innebär

samt ökade kostnader i övrigt gör att tidigare finansieringsberäkningar inte längre är relevanta. För att få en tillsyn av god kvalitet och omfattning krävs tillräckliga resurser.

Det är möjligt att behovet av individtillsyn på lång sikt kan minska om verksamhetstillsyn införs. Länsstyrelsen menar att det då kan diskuteras om anslagen för tillsynen kan dras ner, i stället för att börja med en för låg uppskattning av kostnaderna.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektör Åsa Ryding med länsveterinär Maria Jernberger som föredragande. I den slutliga handläggningen har landsbygdsdirektör Ulrika Lundberg och tf. avdelningschef Heléne Munkner medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.